

STRATEGI

Kulturstrategi för Falköpings kommun för åren 2018–2030

Typ av styrdokument	Strategi
Beslutsinstans	Kommunfullmäktige
Fastställd	2017-11-27, § 126
Diarienummer	KS 2017/476
Giltighetstid	2018–2030
Dokumentet gäller för	Samtliga nämnder och förvaltningar i kommunen
Dokumentansvarig	Kulturstrategen
Tidpunkt för aktualitetsprövning	Strategin ändras och uppdateras vid behov

Innehåll

Varför en kulturstrategi	3
Syfte och bakgrund	3
För vem?	3
Från vision till handling	3
Roller och ansvarsfördelning	4
Kultur och samhälle	4
Vad är kultur?	4
Kultur utvecklar individen och samhället	5
Strategi: Med kultur skapar vi tillsammans ”Det Goda Livet”	6
Ett socialt hållbart Falköping	6
Delstrategi 1: I Falköpings kommun är det enkelt att vara med ...	6
Delstrategi 2: I Falköpings kommun är det enkelt att utvecklas och vara kreativ	6
Ett attraktivare Falköping	7
Delstrategi 3: I Falköpings kommun vill människor finnas och ta plats.....	7
Ett näringsliv som utvecklas	7
Delstrategi 4: I Falköpings kommun är det enkelt att vara kulturaktör	7
Kvalitén i verksamheterna ska öka	8
Delstrategi 5: I Falköpings kommun är det enkelt att samverka kring kultur	8
Styrande dokument	8

Varför en kulturstrategi?

Syfte

I Falköpings kommun är kultur en viktig del i en hållbar utveckling av samhället och bidrar till kommunens vision ”Det Goda Livet”. Avsikten med kulturstrategin är att synliggöra kommunens förhållningssätt i kulturfrågor samt att prioritera viktiga områden i kulturutvecklingen och i Falköpings kulturpolitik.

Bakgrund

Ett kulturpolitiskt program antogs senast av kommunfullmäktige i augusti 2010. Under våren 2013 fick kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att uppdatera programmet och en processgrupp med representanter från olika förvaltningar skapades. Arbetet med att uppdatera programmet till en strategi har skett i samverkan med referensgrupper bestående av barn och unga, föreningar, studieförbund, kulturaktörer med flera. Ett antal dialogträffar om kulturstrategin har även arrangerats.

För vem?

Traditionellt har styrdokument för kultur främst gällt kulturverksamheter. Idag visar dock forskning¹ allt oftare på att kultur, utöver att ha ett eget värde i sig, även spelar en viktig roll för utvecklingen av andra områden – till exempel besöksnäring, hälsa, utbildning och näringsliv. I och med detta är det viktigt att se kulturen i ett vidare perspektiv i samhällsutvecklingen. Med kulturstrategin utvecklas det arbete som hittills i huvudsak varit kultur- och fritidsnämndens ansvar till att bli en angelägenhet för kommunens alla nämnder och verksamheter.

Kulturstrategin ska användas av kommunens verksamheter men också av kommuninvånare och aktörer som vill verka i Falköpings kommun. När *Falköpings kommun* skrivs i dokumentet menas den geografiska ytan och när *kommunens verksamheter* används relaterar detta till Falköpings kommun som organisation.

Från vision till handling

Kulturstrategins utgångspunkt är Falköpings kommuns vision ”Det Goda Livet” – ett hållbart samhälle i balans och harmoni även för kommande generationer. ”Det Goda Livet” bygger på allas lika värde och samhällsaktiva invånare. Förändringsprocesser ska drivas där kommunen går före i en utveckling där naturens och våra mänskliga resurser används medvetet och balanserat. Genom kulturstrategin kan kulturen vara ett sektorsövergripande redskap och förändringsfaktor för att sträva mot kommunens övergripande mål.

¹ Pier Luigi Sacco – Kreativa kraftfält samt Kultur 3.0

För att uppnå visionen ”Det Goda Livet” finns fyra övergripande mål;

1. Ett socialt hållbart Falköping
2. Ett attraktivare Falköping
3. Ett näringsliv som utvecklas
4. Kvalitén i verksamheterna ska öka

Kulturstrategin anger fem delstrategier som är kopplade till de övergripande målen;

1. I Falköpings kommun är det enkelt att vara med
2. I Falköpings kommun är det enkelt att utvecklas och vara kreativ
3. I Falköpings kommun vill människor finnas och ta plats
4. I Falköpings kommun är det enkelt att vara kulturaktör
5. I Falköpings kommun är det enkelt att samverka kring kultur

Roller och ansvarsfördelning

Kulturstrategin är ett långsiktigt och övergripande styrdokument för kultur under åren fram till år 2030. Strategin kommer att uppdateras och ändras vid behov.

För att kultur ska kunna fungera som en utvecklande kraft för kommunens alla verksamheter är det viktigt att kulturen ges plats i vardagen. Tanken med kulturstrategins delstrategier är att dessa ska förverkligas och följas upp genom kommunens ordinarie verksamhets- och ekonomistyrningsprocesser. Detta kan göras genom att ta med kultur som redskap och metod eller kultur för kulturens egen skull i planering och genomförande av det ordinarie arbetet.

En samverkansgrupp, bestående av tjänstepersoner från alla förvaltningar, sätts samman för att genomföra och följa upp kulturstrategin. Gruppen sammankallas av kulturstrategen. Gruppen ansvarar för sammanställningar av kultur i kommunens verksamheter, analys samt identifiering av utvecklingsområden kopplade till kultur. Gruppen kan även arbeta med att sprida kunskap om kulturstrategin internt och externt samt inspirera till och driva på genomförandet av kulturstrategin i kommunens olika verksamheter.

Kulturstrategin kommer utöver samverkan internt inom kommunen även att förverkligas genom kommunens samverkan med föreningar, studieförbund och andra aktörer.

Kultur och samhälle

Vad är kultur?

Kultur kan definieras på många olika sätt. I kulturstrategin väljer vi att se kultur genom tre olika begrepp; det estetiska kulturbegreppet, det sociologisk/antropologiska kulturbegreppet och kulturarv.

Det estetiska kulturbegreppet handlar om uttryck, verksamheter och utövare inom konstformerna teater, musik, dans, litteratur, bildkonst och film samt

inom områden som till exempel foto, design, formgivning, hantverk och arkitektur.

Det sociologisk/antropologiska kulturbegreppet handlar om kultur som livsform, människors sätt att leva som skapas eller är skapat exempelvis genom samhällsstrukturer och seder.

Kulturarv är det som tidigare generationer har skapat och hur detta uppfattas, tolkas och förs vidare idag. Kulturarvet finns överallt där människor lever och har levt och kan vara materiellt - till exempel förhistoriska och historiska miljöer, arkitektur och föremål eller immateriellt - så som berättelser, visor, traditioner och sedvänjor. Kulturarvet berättar hur samhället och människors liv och idéer har utvecklats genom tiderna och kan ge nya perspektiv på samtiden samt öka vår förståelse för varför det ser ut som det gör idag. Kulturarvet är ständigt levande, det har inga tidsgränser utan skapas av både historia, nutid och framtid.

De olika kulturbegreppen är inte skilda från varandra. Tvärtom förenas de, går in i varandra och är beroende av varandra. I kulturstrategin är de alla lika viktiga.

Kultur utvecklar individen och samhället

Kultur har, oavsett definition, inverkan både på oss som individer och på de samhällen vi bor och verkar i. Kultur kan ha ett fristående värde i sig, till exempel en persons eget skapande uppkommet genom ren glädje och lust. Kultur kan också vara att förhålla sig till konstnärliga uttryck. Kultur ger perspektiv och verktyg för att ifrågasätta oss själva och skeenden i världen omkring oss. Kultur kan skapa sammanhang, tillhörighet och gemenskap.

Ett rikt och varierande kulturliv som ger möjligheter till att uppleva och skapa kultur ökar människors livskvalitet men kan även fungera utvecklande på samhället i sig. Undersökningar² visar att ett aktivt deltagande i kultur öppnar människors sinnen och skapar en vana att möta nya situationer. Denna öppenhet kan bidra till utveckling av nya lösningar och ge ökad innovationskraft inom många områden. På platser med högt deltagande i kultur och där det finns en utvecklad samverkan mellan kulturella verksamheter och omgivande samhälle syns denna utveckling särskilt tydligt. Resultatet kan bli ökat entreprenörskap, ett rikare kulturliv, utveckling av samhällen och ökad attraktivitet av områden.

² Pier Luigi Sacco – Kreativa kraftfält

Strategi: Med kultur skapar vi tillsammans "Det Goda Livet"

Ett socialt hållbart Falköping

Sammanfattning av övergripande mål: Ett socialt hållbart Falköping utgår från alla människors lika värde och mänskliga rättigheter. Det handlar om att bygga ett långsiktigt stabilt och dynamiskt samhälle där alla invånare ska känna delaktighet, ha inflytande i samhället och ha resurser att styra över ekonomi, arbete, bostad, utbildning, kultur, rekreation, hälsa, trygghet och sociala nätverk. Social hållbarhet ska ge alla invånare lika möjligheter till en god livsmiljö genom att bryta segregationen mellan människor. Demokrati är grunden för vår kommunala verksamhet. En stark demokrati bygger på engagerade och samhällsaktiva medborgare som själva bidrar till samhällsbygget och det är en förutsättning för en långsiktig hållbar utveckling.³

Delstrategi 1:

I Falköpings kommun är det enkelt att vara med

- Kommunens verksamheter ska stödja det lokala kulturlivet genom civilsamhällets aktiviteter där människor ges möjlighet att öka sin livskvalitet genom kultur.
- Goda förutsättningar för kulturupplevelser för barn och unga ska finnas både på skoltid och fritid.
- Kommunens verksamheter ska i samverkan med andra aktörer utveckla kulturanknutna mötesplatser⁴ i olika former. Mötesplatserna ska vara spridda över kommunen, vara välkomnande, tillgängliga⁵ och inbjuda till delaktighet och upplevelser. Mötesplatserna ska ge plats för ett varierat utbud av olika kulturintryck, kulturuttryck och kulturutbyten. Mötesplatser där människor kan mötas kring intressen oavsett ålder, ursprung och identitet eftersträvas men hänsyn ska även tas till barn och ungas behov av egna mötesplatser.

Delstrategi 2:

I Falköpings kommun är det enkelt att utvecklas och vara kreativ

- Kultur ska användas som verktyg för dynamisk kunskaps- och samhällsutveckling.
- Barns och ungas innovationsförmåga och lärande ska stärkas genom medskapande och egna initiativ till kulturaktiviteter både i skolan och på fritiden. Delaktighet, lust och glädje ska prioriteras.
- Det ska finnas goda möjligheter för kommuninvånare att tillägna sig kunskaper i olika konstformer och kulturarv genom utbildning och

³ Falköpings kommuns flerårsplan ger en djupare förklaring av begreppet Social hållbarhet

⁴ En mötesplats kan vara en fysisk plats eller ett arrangemang som samlar människor kring ett intresse. Exempel på mötesplatser är bibliotek, en kulturarvsmiljö, musikskola, en konsthall, ett lajv.

⁵ Tillgänglighet kan vara att anpassa lokaler men kan även vara att använda digital teknik för att göra utbudet tillgängligt även för de som inte kan ta sig till kulturen.

fritidssysselsättningar. Professionell kompetens⁶ som stärker kunskapsutveckling genom kultur och kulturarv är nödvändig.

Ett attraktivare Falköping

Sammanfattning av övergripande mål: Ett attraktivare Falköping handlar om kommunens möjligheter att stärka sin position och bli intressant för invånare, näringsliv och civilsamhället. Falköpings attraktivitet ska stärkas genom att utveckla de områden som är unika för Falköping och utifrån de behov som finns hos dagens och framtida invånare.

Delstrategi 3:

I Falköpings kommun vill människor finnas och ta plats

- Med kulturella uttryck och kulturarv ska Falköpings kommun utvecklas till en attraktiv plats att besöka, bo och arbeta i.
- Berikande miljöer skapas genom medveten planering där estetiska och kulturella värden prioriteras i utemiljöer, grönområden, landskap och byggnader. I kulturmiljöer och byggnader som är unika för Falköpings kommun ska användning, vård och utveckling gå hand i hand.
- Kommunens verksamheter ska stödja och samarbeta med arrangörer, evenemang och aktiviteter som bidrar till ett varierat kulturutbud. Kommuninvånare och besökare ska ges möjlighet att aktivt medverka i och ta del av kultur.

Ett näringsliv som utvecklas

Sammanfattning av övergripande mål: Ett näringsliv som utvecklas i en kommun är avgörande för välfärden. Det kan bara utvecklas genom ett ömsesidigt förtroende mellan kommun och näringsliv. För detta krävs en framtidstro och en gemensam viljeinriktning, men även ett kraftfullt lokalt engagemang och att kommunen ska finnas som en aktiv och naturlig part i utvecklingsarbetet. Falköpings kommun ska upplevas som kreativ och drivande med växtkraft i fokus.

Delstrategi 4:

I Falköpings kommun är det enkelt att vara kulturaktör

- Kulturella och kreativa näringar⁷, kulturaktörer, kulturarrangörer och föreningar ska ges goda villkor att verka, utvecklas och synas.
- Goda förutsättningar ska finnas för kulturturism⁸.
- Kulturella och kreativa näringar, kulturaktörer, kulturarrangörer och föreningar ska stöttas genom möjligheter att få kulturella uppdrag och rådgivning.

⁶ Kan vara kommunanställd personal med kulturkompetens, t.ex. utbildade lärare vid musikskolan eller professionella, yrkesverksamma kulturutövare som anlitas till uppdrag.

⁷ Kulturella och kreativa näringar är företag inom kulturområdet och egenanställda professionella kulturskapare.

⁸ Kulturturism kan t. ex vara resor och besök till forntidsmiljöer, museer, konserter och andra kulturupplevelser.

- Långsiktiga strukturer och nätverk för ökad gränsöverskridande samverkan ska etableras och stärkas på lokal, regional, nationell och internationell nivå för att skapa grogrund för innovation.

Kvalitén i verksamheterna ska öka

Sammanfattning av övergripande mål: Falköpings kommun är till för medborgarna i Falköping, vårt uppdrag är att kommuninvånarna ska vara nöjda med vår service och våra tjänster. Kommunens alla verksamheter och varje medarbetare bidrar till en god kvalitet genom att alla ska behandlas rättvist och att våra relationer kännetecknas av öppenhet, respekt och ett gott bemötande. En god kvalitet i vår verksamhet förutsätter att verksamheterna samverkar och organiseras utifrån uppdraget och att resurserna används på rätt sätt för att få ett effektivt arbete mot uppsatta mål. Det krävs även ett systematiskt kvalitetsarbete med utgångspunkt i invånarnas behov och förväntningar. Omvärldsanalys skapar förutsättningar för ett proaktivt agerande och utveckling av relationer med omvärlden.

Delstrategi 5:

I Falköpings kommun är det enkelt att samverka kring kultur

- Kultur ska användas som motor i samhällsutvecklingen och höja kvalitén på kommunens service och utbud till medborgarna. Mellan kommunens nämnder ska aktiva former skapas för samverkan kring kultur för en effektiv användning av resurser och kompetens.

Styrande dokument

Falköpings kommuns kulturstrategi 2018–2030 är inte ett dokument som ensamt styr kommunens kulturpolitik. Viktigt är att även samverka med styrdokument på regional, nationell och europeisk nivå då dessa styrdokument sätter prägel på vilka områden som det går att söka nationella och regionala bidrag inom. Dessa bidrag kan stödja utvecklingen av kulturen i Falköpings kommun.

Styrdokument för Falköpings kommun

Biblioteksplan. Översiktsplan, program för gestaltning och färgsättning av byggnation. Friluftspan, naturvårdsprogram.

Regionala styrdokument

Skaraborgs kommunalförbunds kulturpolitiska mål.

Västra Götalandsregionen: Kulturstrategi för Västra Götaland, Västra Götalands regionala kulturplan, Riktlinjer för vidgat deltagande, Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland.

Nationella styrdokument

Riksdagens nationella mål för kultur. Kultursamverkansmodellen.

Bibliotekslagen. Skollag och läroplaner för grundskola, förskoleklass, förskola och fritidshem. Museilagen 2017:563.

Europeiska styrdokument

Målen inom EU:s kulturagenda, exempelvis artikel 167, ”kulturparagrafen”.

Europeiska landskapskonventionen. FARO-konventionen.